

Hoe maak je natuurinclusieve ambities in stedelijke gebiedsontwikkeling waar?

'Natuur KAN in de stad' conferentie, 6 juni 2023

Marijke Dijkshoorn-Dekker, Ineke Weppelman, Robbert Snep, Harry Kortstee

Workshop

Doel:

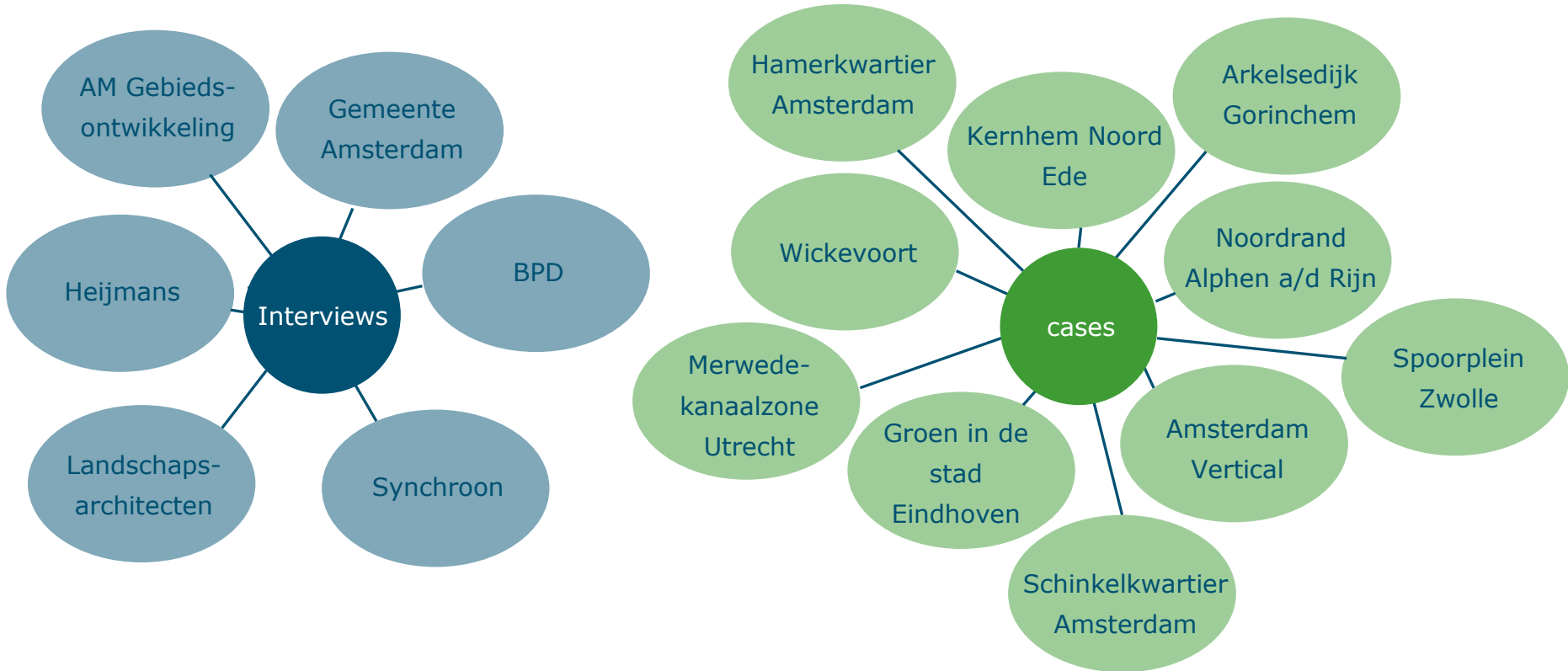
Hoe borg je natuurinclusief in het gebiedsproces van ambitie tot realisatie?

Opzet:

- Highlights inzichten uit actuele cases en interviews
- Waar liggen kansen voor borging?
 - Uitdiepen in 2 cruciale fases

Bronnen

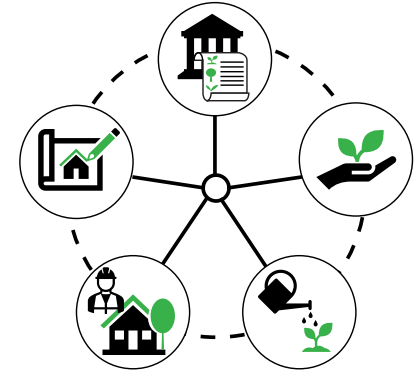
Overkoepelende inzichten

Welke overkoepelende inzichten voor borging natuurinclusief in gebiedsontwikkeling?

Overkoepelende inzichten - actoren

■ Alle partijen zijn aanzet

- NI tot een goed einde brengen vraagt om acties bij overheid en ontwikkelaars / ontwerpers / beheerders
- Zelfde mensen per fase of overdracht goed regelen van de ene naar andere fase
- Bewustwording, kennis en duidelijk handelingsperspectief bij alle sleutelactoren is nodig om NI gerealiseerd te krijgen

Overkoepelende inzichten – harde toetsing

▪ Doelen, normen en richtlijnen concreet en hard

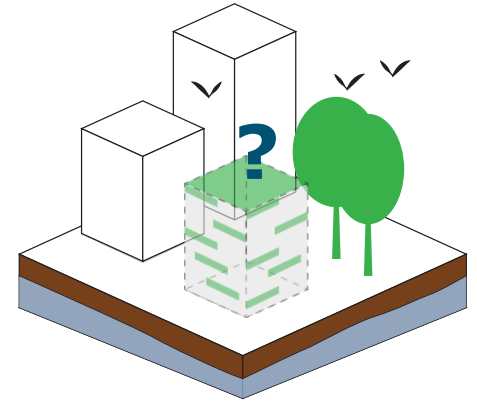
- Start: doelen en kaders (in PvE) eenduidig te interpreteren. Helder en duidelijk, daarbinnen flexibel genoeg - ruimte voor praktische uitvoerbaarheid
- Toetsing: in ontwerpfase dient NI onderdeel te zijn van toetsingskader middels concrete criteria (instrumentarium)

Overkoepelende inzichten – maatwerk

▪ Werk met DNA van het gebied

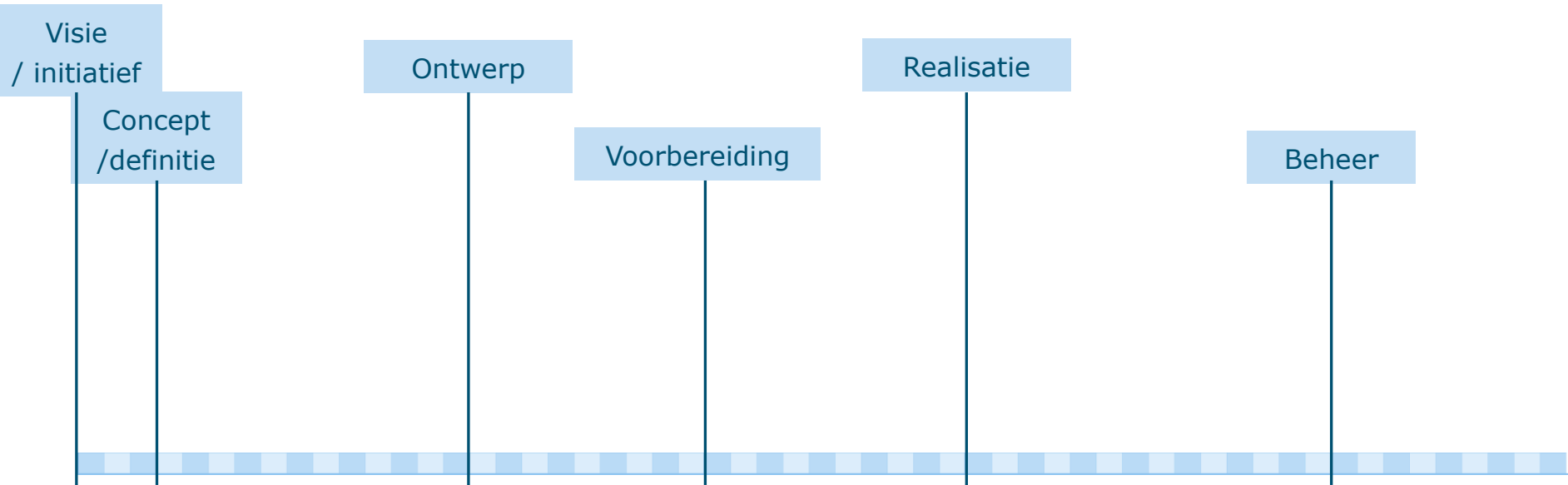
- Vanuit context ondergrond, omgeving, bestaande natuur en stedenbouwkundige opzet

Inzichten planfasen gebiedsontwikkeling

Welke inzichten voor borging natuurinclusief in planfasen van gebiedsontwikkeling?

Overzicht planfasen

Vóór planproces

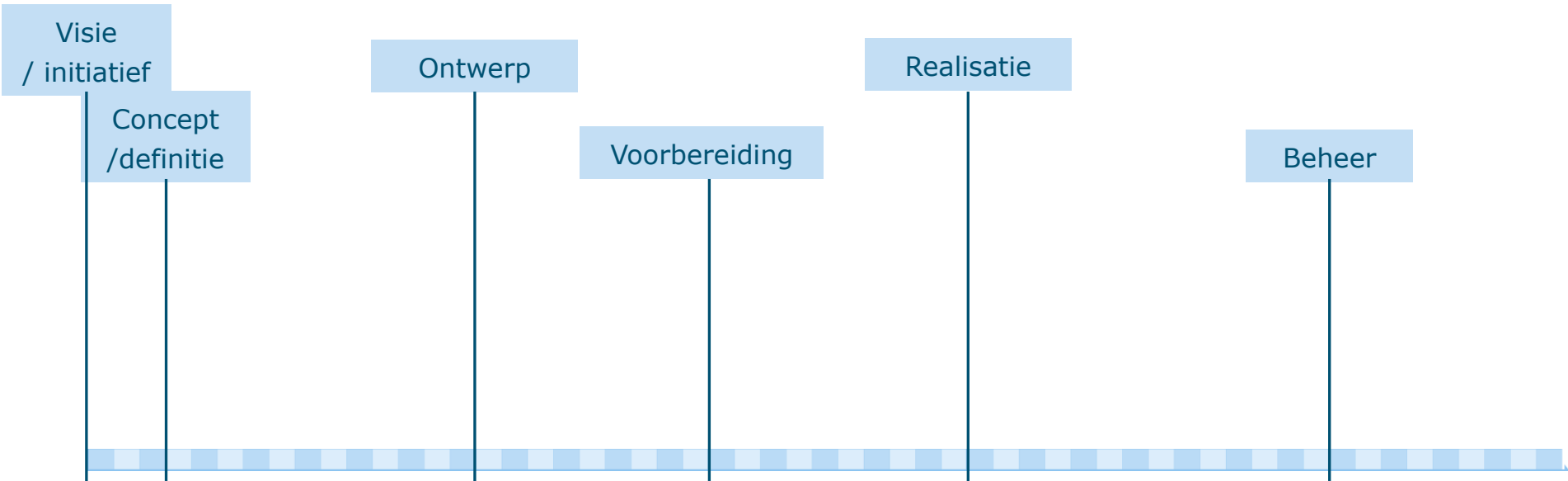
OP GEMEENTENIVEAU

- Natuurinclusief beleid, met concrete doelstellingen
- Generieke ontwerprichtlijnen voor natuurinclusieve maatregelen
- Goede samenwerking Stedenbouw & Groen / Ecologie

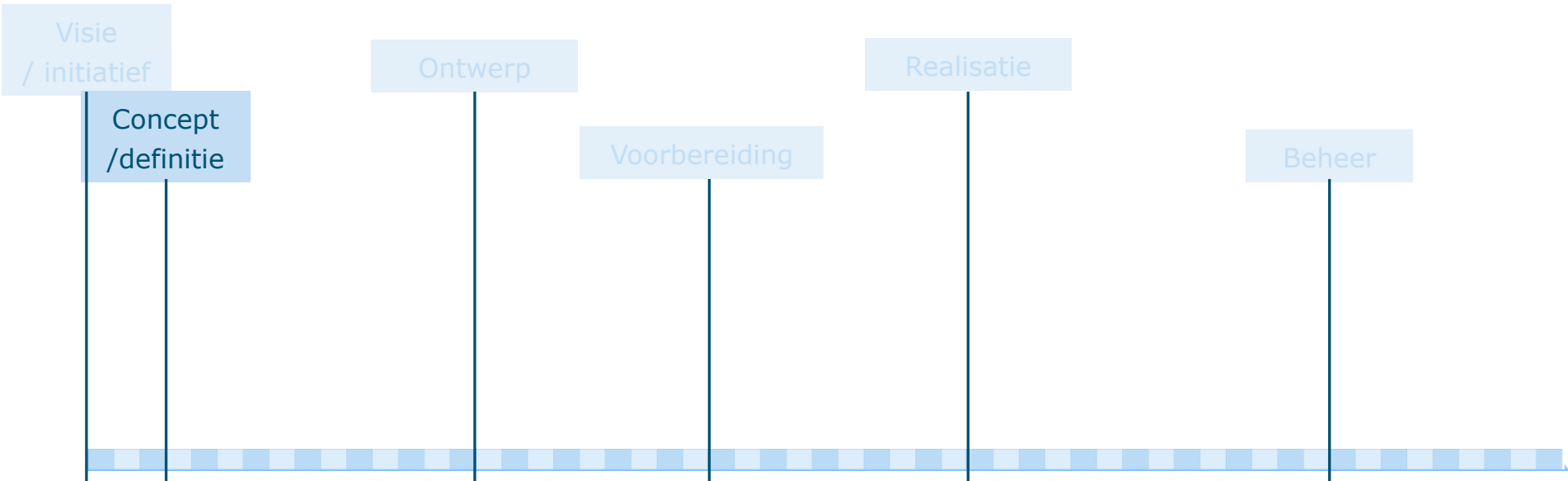
OP PROJECTONTWIKKELAARSNIVEAU

- Natuurinclusieve ambities als onderdeel bedrijfsstrategie
- Ervaren ecologen en Natuurinclusieve ontwerpers betrekken in proces

Borging Natuurinclusief in concept / definitiefase

Borging Natuurinclusief in concept / definitiefase

Borging Natuurinclusief in concept / definitiefase

Producten

(stedenbouwkundig)
Programma van Eisen (PvE)

Vlekkenplan /
schetsontwerp (SO)

Anterieure overeenkomst /
grondexploitatie-
overeenkomst

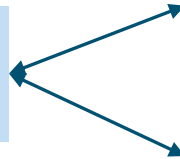
Omgevingsvisie deelgebied

Acties

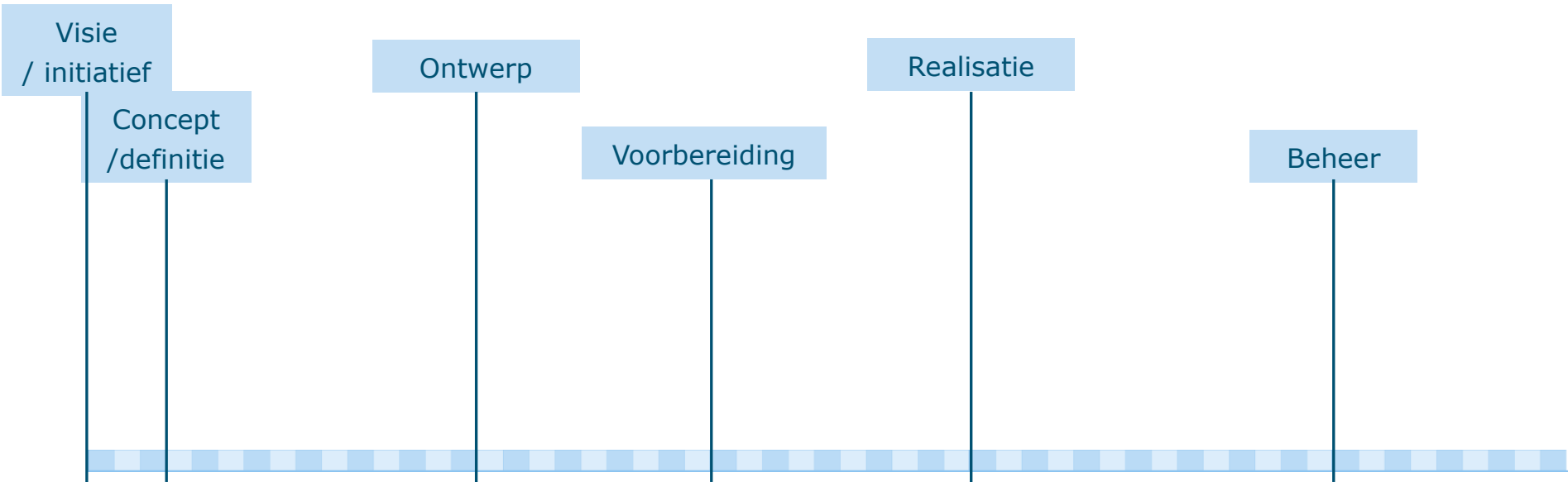
Concretiseren NI doelen en eisen voor
plangebied

Ruimte reserveren voor ecologische
structuren

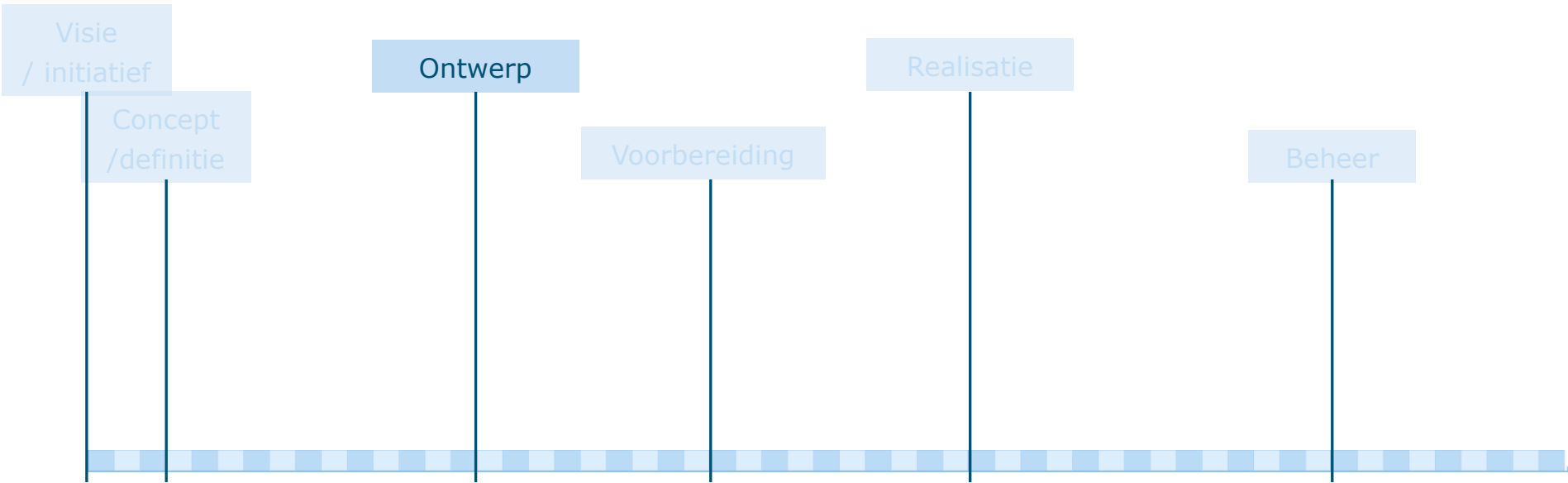
Duidelijk aangeven waar NI plek krijgt in
vastgoedontwikkeling

Borging Natuurinclusief in ontwerpfase

Borging Natuurinclusief in ontwerpfase

Borging Natuurinclusief in ontwerpfase

Producten

Ontwerp **plangebied**
(VO/DO)

Gebouwontwerp
(VO/DO)

Ontwerp **openbare ruimte**
(VO/DO)

Beheerplan

Omgevingsvergunning

Acties

Concrete invulling aan NI eisen in publieke en private onderdelen plangebied

Passende en effectieve maatregelen NI benoemen, en concretiseren in ontwerp

NI specifiek benoemen als doel bij ontwerpogave, en concretiseren in ontwerp

Ontwikkelgericht beheerplan opstellen (samen met beherende partij & eigenaar)

+ Toetsing NI

Top 5 belangrijke Natuurinclusieve acties

- 1. Goede start:**
Concretiseren NI doelen en eisen voor plangebied Concept / definitiefase
- 2. Lange termijn:**
Ontwikkelgericht beheerplan opstellen (samen met beherende partij & eigenaar) Ontwerpfase
- 3. Overdracht naar uitvoering:**
NI eisen opnemen in bestek / realisatieplan en **bespreken** met uitvoerder / aannemer Vorbereidingsfase
- 4. Nazorg:**
Goede communicatie over natuurvriendelijk beheer, naar beheerder en bewoners Beheerfase
- 5. Zicht houden op ambities:**
Toetsing op NI eisen in elke fase en **overdracht kennis en expertise** naar opeenvolgende fases Alle fases / tussen fases

Voor meer informatie

- <https://www.groenestadsontwikkeling.nl/nl/groenestadsontwikkeling.htm>
- [Natuurinclusief ondernemen in stedelijk gebied](#)
- [Een systeemaanpak voor een natuurinclusieve samenleving](#)

